

Міністерство освіти і науки України

ВСП «Шевченківський фаховий коледж Уманського НУС»

Силабус з навчальної дисципліни
«ОСНОВИ МЕНЕДЖМЕНТУ»
спеціальність 275.03 «Транспортні технології
(на автомобільному транспорті)»

Шевченкове – 2021

Галузь знань	27 “Транспорт”
Напрямок підготовки	275.03 “Транспортні технології (на автомобільному транспорті)”
Освітня програма	Організація перевезень і управління на автомобільному транспорті
Освітній рівень	Фаховий молодший бакалавр
Статус дисципліни	Нормативна
Мова викладання	Українська
Курс / семестр	3 курс, 5 семестр
Формат курсу	Очний (денна)
Кількість кредитів ЄКТС	2,5
Розподіл за видами занять та годинами навчання	Лекції – 16 год.
	Практичні заняття – 12 год.
	Самостійна робота – 47 год.
Форма підсумкового контролю	Залік (онлайн-тестування)
Циклова комісія	дисциплін загальної підготовки із спеціальності «Транспортні технології (на автомобільному транспорті)»
Викладач	Бойко Наталія Олександрівна – викладач дисципліни «Основи менеджменту», кваліфікаційна категорія «спеціаліст першої категорії»
Контактна інформація викладача	boikon@shev.ukr.education тел. +380969680335
Посилання на сайт викладача	Соціологія https://sites.google.com/shev.ukr.education/boikon
Дні занять	За розкладом
Консультації	Вівторок 15 ¹⁵ год.

Анотація до курсу

Ринкова економіка більш вимоглива до керівників, ніж планова. У зв'язку з цим необхідна цілковито нова концепція розвитку організації, яка була б життєздатна в нових господарських умовах.

Управлінська діяльність – один із найважливіших факторів функціонування й розвитку підприємств в умовах ринкової економіки.

Ця діяльність постійно удосконалюється відповідно до об'єктивних вимог виробництва і реалізації товарів, складності господарських зв'язків, підвищення ролі споживача у формуванні техніко-економічних та інших параметрів продукції.

Курс «Основи менеджменту» носить міждисциплінарний характер, передбачає використання сучасних технологій навчання в рамках компетентнісного підходу.

Мета та цілі курсу

Мета навчальної дисципліни «Основи менеджменту» – формування системи знань про сутність і зміст менеджменту як філософії підприємницької діяльності в умовах ринкової економіки та конкуренції, розгляд форм і методів вітчизняного і світового досвіду менеджменту у виробничій діяльності, формування і розуміння основ управління організаціями, набуття умінь аналізу внутрішнього та зовнішнього середовища, прийняття управлінських рішень.

**Вимоги до знань та умінь при вивченні дисципліни
«Основи менеджменту»**

<p><i>Знати:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Теоретичні основи менеджменту (управління) транспортного підприємства. ✓ Основні і додаткові функції процесу управління, поєднувальні процеси, що з'єднують ці функції, транспортне підприємство як об'єкт управління. ✓ Характеристики внутрішнього і зовнішнього середовища транспортного підприємства, його особливості. ✓ Ієрархію, місце, задачі і управлінські ролі менеджерів підприємства з урахуванням особливостей на підприємствах транспортної галузі. ✓ Основи теорії керівництва та лідерства. ✓ Технологію прийняття управлінських рішень менеджера на транспорті. ✓ Теоретичні основи функціонування організацій як складних соціоекономічних систем. ✓ Особливості практичної реалізації науково-теоретичної бази менеджменту на підприємствах та у підрозділах транспортної галузі. 	<p><i>Уміти:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Чітко визначити місію, головні цілі організації, ефективну стратегію підприємства; побудувати дерево цілей організації; ✓ Визначити потенціал організаційних можливостей на основі аналізу впливу факторів внутрішнього і зовнішнього середовища для підприємства транспортної галузі; ✓ Описати процеси управління транспортної організації, методи та принципи прийняття управлінських рішень транспортних бізнес процесів; визначити стратегію діяльності по окремих функціональних напрямках; ✓ Оцінити ефективність організації менеджменту у роботі підприємства або організації у галузі транспорту (або транспортного підрозділу підприємства); ✓ Уміти застосовувати в практичній діяльності наукові основи управління ресурсами транспортного підприємства, колективами а також конфліктами з метою забезпечення ефективного функціонування організації.
---	---

Тематичний план дисципліни «Основи менеджменту»

№ п/п	Назва розділу, модуля і теми заняття	Обсяг годин					
		За навчальною програмою			За робочою програмою		
		Всього	з них		Всього	з них	
			ауд.	сам.		ауд.	сам.
1	2	3	4	5	6	7	8
1	Зміст, історія розвитку та роль менеджменту.	4	2	2	4	2	2
2	Організації.	4	2	2	6	2	4
3	Функції менеджменту.	2	2	-	4	2	2
4	Планування як функція менеджменту.	6	4	2	6	2	4
5	Організація взаємодії як функція менеджменту.	4	2	2	4	2	2
6	Мотивація як функція менеджменту.	4	2	2	4	2	2
7	Контроль як функція менеджменту.	2	2	-	4	2	2

8	Методи менеджменту.	2	2	-	4	2	2
9	Комунікації у менеджменті.	4	2	2	6	2	4
10	Прийняття рішень в менеджменті.	4	2	2	4	2	2
11	Методи прийняття раціональних рішень у менеджменті.	4	2	2	6	2	4
12	Психологічні аспекти менеджменту.	2	2	-	4	2	2
13	Управління колективами працівників.	4	2	2	6	2	4
14	Управління конфліктами, перемінами, стресами.	4	2	2	6	2	4
15.	Соціальна відповідальність та соціальна етика у менеджменті.	2	-	2	4	-	4
16.	Керівництво в організації.	2	2	-	3	-	3
	Всього	54	32	22	75	28	47

<p>Види занять і методи навчання, які будуть використовуватися під час викладання дисципліни «Основи менеджменту»</p>	<p><i>Лекція (бесіда, розповідь, пояснення, демонстрація, самостійна робота)</i></p> <p><i>Практичні роботи (моделювання ситуацій, пояснювально-ілюстративні та проблемного викладу, «мікрофон», «мозковий штурм».) Використовується роздатковий матеріал (наочність) для формування у студентів системного мислення, розвитку пам'яті; проводиться дискусійне обговорення проблемних питань;</i></p>
<p>Критерії оцінювання</p>	
<p><i>Оцінка «відмінно» виставляється за глибокі знання навчального матеріалу, що міститься в основних і додаткових рекомендованих літературних джерелах, вміння аналізувати явища, які вивчаються, у їх взаємозв'язку і розвитку, чітко, лаконічно, логічно послідовно відповідати на поставлені питання, з дисципліни "Основи менеджменту".</i></p>	
<p><i>Оцінка «добре» виставляється за міцні знання навчального матеріалу, включаючи розрахунки, аргументовані відповіді на поставлені питання, які, однак, містять певні (несуттєві) неточності, за вміння застосовувати теоретичні положення при виконанні практичних робіт з дисципліни " Основи менеджменту ".</i></p>	
<p><i>Оцінка «задовільно» виставляється за посередні знання навчального матеріалу, неточні або мало аргументовані відповіді, з порушенням послідовності його викладання, слабке застосування теоретичних положень при виконанні практичних робіт з дисципліни " Основи менеджменту ".</i></p>	
<p><i>Оцінка «незадовільно» виставляється за незнання значної частини навчального матеріалу, суттєві помилки у відповідях на питання, незнання основних фундаментальних положень технічної механіки, невміння застосувати теоретичні положення при виконанні практичних робіт з дисципліни " Основи менеджменту ".</i></p>	
<p>Перелік питань до заліку</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття про менеджмент як специфічну сферу людської діяльності. 2. Теорії менеджменту. 3. Поняття і сутність менеджменту. 4. Організація як об'єкт управління. 5. Процес управління та структура управління. 6. Функції менеджменту. 	

7. Менеджери транспортного бізнесу, їх роль та функції.
8. Порівняльна характеристика японської та американської моделей менеджменту.
9. Принципи менеджменту за А. Файолем.
10. Становище підприємства (зокрема, транспортної галузі). Стратегія діяльності транспортного підприємства.
11. Стратегічне управління підприємством транспортної галузі.
12. Планування, як функція менеджменту. Сутність поняття планування. Форми планування діяльності підприємств.
13. Процес стратегічного планування. Бізнес-планування.
14. Організації та їх ознаки. Види організацій.
15. Зовнішнє та внутрішнє середовища організації.
16. Місія, цілі та культура організації.
17. Життєвий цикл організації та його стадії.
18. Загальна характеристика та класифікація функцій менеджменту.
19. Управлінські рішення та вимоги до них. Класифікація управлінських рішень.
20. Етапи процесу прийняття раціональних рішень. Фактори, що впливають на процес прийняття рішень.
21. Сутність і значення інформації. Носії інформації.
22. Поняття організаційної структури управління виробництвом і фактори, що її визначають.
23. Типи організаційних структур, їх особливості.
24. Принципи формування організаційних структур управління виробництвом.
25. Типи організаційних структур: лінійний, функціональний, комбінований.
26. Управління трудовим колективом. Поняття трудового колективу. Етапи формування трудового колективу.
27. Конфліктні ситуації, причини виникнення. Управління конфліктами в колективі.
28. Стилї лідерства. Критерії оцінки стилю лідера.
29. Назвіть загальні риси організації.
30. Що є внутрішнім середовищем організації?
31. Що таке зовнішнє середовище організації?
32. Що таке мотивація як функція менеджменту?
33. Що таке контроль?
34. Що виконує організація взаємодії?
35. Що таке повноваження і яким чином їх передають?
36. Що ви запам'ятали про відповідальність?
37. Що таке мотивація?
38. Які основні категорії мотивації вам відомі?
39. На які дві групи поділяються теорії мотивації?
40. Опишіть ієрархію потреб Абрахама Маслоу.
41. Опишіть процес контролю в менеджменті.
42. Що необхідно для забезпечення ефективності контролю?
43. Що таке методи менеджменту?
44. Які ви знаєте види методів менеджменту?
45. Що таке комунікації?
46. Які ви знаєте елементи комунікаційного процесу?
47. Що необхідно для підвищення ефективності між особових комунікацій?
48. Які заходи слід запровадити для підвищення ефективності організаційних комунікацій?
49. Які ви знаєте фактори, що впливають на процес прийняття управлінських рішень?
50. Яким чином тип темпераменту може вплинути на виконання працівником свого обсягу роботи?
51. Тож чим відрізняється характер від темпераменту?
52. Що таке колектив працівників?
53. Які ви знаєте фактори, що впливають на процес прийняття управлінських рішень?
54. Назвіть характеристики за якими можна відрізнити менеджера від підприємця?
55. Які етапи розвитку управлінської науки ви знаєте?
56. Які ви знаєте види організацій?
57. Назвіть загальні риси організації.

58. Що є внутрішнім середовищем організації?
59. Що таке зовнішнє середовище організації?
60. Що виконує організація взаємодії?

Література для вивчення дисципліни

Основна

1. Шкільняк М. М, Овсянюк-Бердадіна О. Ф., Крисько Ж. Л., Демків І. О. Менеджмент: Навчальний посібник. – Тернопіль: Крок, 2017 р. – 252 с.
2. О.М. Віноградська, Н. С. Віноградська, В. С. Шевченко, Менеджмент: Навчальний посібник для студентів усіх форм навчання спеціальності 0501 – “Економіка і підприємництво” – Харків: ХНАМГ, 2008
3. Кравченко В.О. Основи менеджменту: Навчальний посібник. – Одеса: Атлант, 2012 р. – 211с
4. Мазаракі А.А. Основи менеджменту: Базовий підручник для вищих навчальних закладів. – Харків: Фоліо, 2014р.- 845с.
5. С.І. Михайлова Менеджмент. Навчальний посібник. – Вінниця: Нова Книга, 2006- 416с.

Додаткова

6. Інтернет-портал для управлінців. URL: <http://www.management.com.ua/>
7. Публікації з менеджменту, економіки, маркетингу. URL: <http://tourlib.net/management.htm>

Розглянуто і схвалено предметною цикловою комісією дисциплін
загальної підготовки із спеціальності
275.03 «Транспортні технології (на автомобільному транспорті)»
Протокол №1 від 31 серпня 2021 р.

Голова предметної (циклової) комісії

/Небесний А.М./